

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 1.4.2013
Sayı: 888

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizdeki "Çay Üreticilerinin" sorunlarının ve çözüm yollarının belirlenmesi, destekleme yollarının araştırılması, sürdürülebilir çay tarımının gelişimini sağlamak, insan sağlığına zarar veren kaçak ve sahte çayların üretimini ve yurda girişini kontrol altına almak ve bunun için idari kurumsal ve yasal düzenlemelerin yapılması, amacıyla Anayasanın 98, İktüzüğün 104 ve 105. Maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Kemal İnce
Burdur MV

Ramazan Kerim ÖZKAN
Burdur Milletvekili

Meli Aksoy
Melis MV

Rahmi Askin TÜREKİ
İzmir MV.

Serap Tanrıkuş
İST MV.

Dr. Celal DİNŞER
İstanbul Milletvekili

Dr. Mehmet Selçuk
Gaziantep

Ali Haydar ÖNER
İstanbul MV.

Kadri Şenertoprak
İST MV

Mehmet Faruk
İST MV

M. SERDAR SOYDAN
Gaziantep

Ramiz Topal
Amasya MV

Haydar Aban Kocaeli
Kocaeli MV

İnan Örköç
İstanbul MV

GEREKÇE

Türkiye çay tarım alanlarının genişliği bakımından dünyada üretici ülkeler arasında 7. Kuru çay üretimi açısından 5. ve yıllık kişi başına tüketim bakımından ise 4. Sırada yer almaktadır. Ayrıca yörenin istihdam sorununa olan katkısı nedeniyle son derece önem arz etmektedir. Ancak çay üretiminin son yıllarda çay üreticisinin yüzünü güldürmediği, bir çok tarımsal üründe olduğu gibi çayda da üretim- tüketim dengesizliği olduğu gözlemlenmektedir.

Özellikle Doğu Karadeniz bölgesi ekonomisine hayat veren Çay tarımından beklenileni alamayan vatandaşların emek verip ürettikleri çayların, yaş çay taban fiyatının düşük olması nedeniyle uğramış oldukları mağduriyet oldukça büyük boyutlara ulaşmıştır. Çay üreticilerinin sürekli gelirlerinin düşmesi insanlarımızı başka alanlarda tarım yapma düşüncesine yöneltmektedir. Ancak çay bahçesinde kök salmış çay bitkisinin sökümü toprağın dinlendirilmesi, ekolojik dengelerin sağlanması ve yıllarca suni gübrelerin yarattığı asit tahribatından kurtulması gibi etmenlerin zaman alacağı nedenleri ile bu düşüncüyü de uygulayamamış olmanın sıkıntısı içerisinde olduklarıdır. Bu konuda dünya çay fiyatlarına bakıldığında ve çay sanayicisinin, çay taban fiyatlarıyla enflasyon oranı karşılaştırıldığında üreticinin açlık sınırında yaşamını sürdürdüğü görülmektedir.

Dolayısıyla hükümetlerin dönemsel, günü kurtarıcı teşvik, istihdam ve fiyatlandırma politikaları sonucu çay tarımı ve çay üreticileri bu büyük sorunların içine saplanıp kalmışlardır. Çay sektöründe devletin payı bilinçli olarak azaltılmış, özel sektörün ise sürekli artmıştır. Özel sektörün sektör içindeki payı son 10 yılda 2 katına çıkmış olup neredeyse sektörün yarısına sahip bir konuma gelmiştir.

Çay üreticileri devletin sıcak elini yanlarına alamamaları dolayısıyla üretimden gün geçtikçe soğumaktadırlar. Çay üreticileri tüccarların eline bırakılmak zorunda kalmak istemiyorlar. Çünkü bu durumda yaklaşık yüzde elli kayıpları oluşmaktadır. Bu yüzden devletten kota ve kontenjanların artırılmasını ve çay üreticilerine sahip çıkılmasını istemektedirler. Ayrıca bu yıl grev kırma adına kampanyanın erken başlatılmasından dolayı yöre çay üreticisi son derece mağdur edilmiştir. Kampanya süresi sonuna kadar hasadını tamamlayamayan ve bu endişede bulunan üreticiler ellerinde kalan tonlarca çayı mecburen yarı fiyatına özel sektör kuruluşlarına yönlendirmektedirler.

Çay üreticilerinin gerek üretim gerekse pazarlama aşamasında yaşadıkları sıkıntılar hem sektörün, hem de bölge ekonomisinin belini bükmektedir. Özellikle yurda kaçak sokulan kaçak çaylar ve bu kalitesiz çayların bir kısmının Çaykur etiketi basılarak piyasaya sürülmesi üreticinin rekabet gücünü olduğu gibi azim ve şevkini de kırmaktadır. Kaçak çay sorununun mutlaka giderilmesi için derhal gerekli tedbirler alınmalıdır.

Ayrıca çay piyasasındaki bir çok özel firma kayıtsız, kalitesiz, sistem dışı yollarla çay üretmektedir. Oysa devletin görevi, piyasada gerekli denetim ve kontrolleri yapmak ve haksız rekabeti önlemektir.

Çay üretiminin artırılması ve üreticinin teşvik desteklenmesi için devlet tarafından gerekli tüm tedbirler belirlenmeli ve titizlikle uygulanmalıdır.

